

# Za dosledno uveljavljanje resolucije

(Nadaljevanje s 1. strani)

SISEOT prevzema odgovornost za nemoten proces proizvodnje in za preskrbo tržišča z osnovnimi proizvodnimi proizvodi v okvirih, opredeljenih v projekciji plačilno-bilanca položaja SRS. Preučene bodo možnosti za dodatno stimuliranje izvoza na konvertibilno področje. Poslovne banke bodo kreditirale predvsem izvozno usmerjeno proizvodnjo ter zagotovile ugodnejše možnosti za vse oblike izvoznega kreditiranja. Ukrepi za spodbujanje izvoza so predvideni tudi v okviru davčnih

olajšav.

V postopku je sklenitev medrepubliškega družbenega dogovora o zagotavljanju nemotene preskrbe z osnovnimi proizvodi. V okviru SISEOT bodo dodatno združevali devize ozdov za uvoz reprodukcijskega materiala za potrebe kmetijstva, zdravstva, proizvodnje pralnih praškov in črne metalurgije. Skrajno pa bo v okviru SISEOT zaostreno odobravanje za uvoz opreme. Še ta mesec naj bi bila sprejeta tudi energetska bilanca SRS za leto 1981, ki naj uskladi količine uvožene energije z deviznimi

sredstvi, predvidenimi za ta namen v samoupravnem sporazumu v okviru SISEOT.

## IZVAJANJE SPREJETE POLITIKE CEN IN IZBOLJŠANJE PRESKRBE

Izvršni svet občinskih skupščin in IS SRS bodo sklenili dogovor o izvajanju politike cen proizvodov in storitev v SRS v letu 1981. Republiška in občinske skupnosti za cene bodo od ozdov, ki bodo dali zahteve za povečanje cen, terjale, da istočasno predložijo tudi programe in izvajanje ukrepov za izboljšanje kvalitete gospodarjenja ter informacijo, ali s predlogom za povečanje cen soglašajo vsi delavci in ali so seznanjeni s posledicami, ki jih bo imela predlagana podražitev. Republiška skupnost za cene bo skupaj z gospodarsko zbornico SRS pregledala vse podražitve proizvodov in storitev iz republiške pristojnosti, ki so nastale po 1. januarju 1981. Ozdi, ki so neupoštevane povečali cene, jih bodo morali v 30 dneh znižati na raven, ki je v skladu z dogovorjeno politiko cen za leto 1981. Republiška skupnost za cene bo skupaj z občinskimi skupnostmi za cene do konca aprila pripravila pregled in program sprememb cen komunalnih storitev in stanarin. Za ublažitev nadaljnega zniževanja življenjskega standarda obstaja predlog, da se cene osnovnih živil zaenkrat ne bi povečale, kar bo zahtevalo uvedbo kompenzacij za kritje nastalih razlik. Za ta sredstva ne bo obremenjeno gospodarstvo, pač pa bi se zbrala iz presežkov prihodkov pri NB SRS, delno iz presežkov občinskih proračunov in iz skupnega prihodka, doseženega z bančnim poslovanjem.

Republiški komite za tržišče bo skrbel za nemoteno preskrbo s prehrabeniimi proizvodi, po potrebi se bodo sproščale republiške in občinske tržne rezerve. Predlagan bo tudi intervencijski uvoz izdelkov, pomembnih za osnovno preskrbo prebivalstva.

## ZAŠČITA STANDARDA IN SOCIALNE VARNOSTI DELAVCEV IN OBČANOV

Ukrepi v tem sklopu so usmerjeni predvsem v zaščito delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki. Pripravljen je osnutek odloka o povečanju najmanjšega osebnega dohodka. Občinske skupnosti otroškega varstva bodo povisale denarne pomoči za otroke, zmanjšalo pa se bo število prejemnikov teh pomoči, ker naj bi se upoštevali vsi viri dohodkov družine. Pregledana je tudi uvedba sistema democične socialne zaščite družine, ki naj bi jo začeli izvajati 1. maja letos. Skupnosti otroškega varstva morajo ugotoviti možnosti in sprejeti ukrepe za znižanje cen v VVV ter uvajati cenejšje in racionalnejše oblike organiziranja otroškega varstva. Izvršni svet SRS tudi predlaga, da storitve zdravstvene oskrbe in nege v splošnih socialnih zavodih v celoti krijejo zdravstvene skupnosti. Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja bo ukrepala za izboljšanje materialnega položaja upokojencev z najnižjimi pokojninami, tj. onimi, ki so upravičeni do varstvenega dodatka. Realizirana bo tudi medletna uskladitev vseh pokojnin.

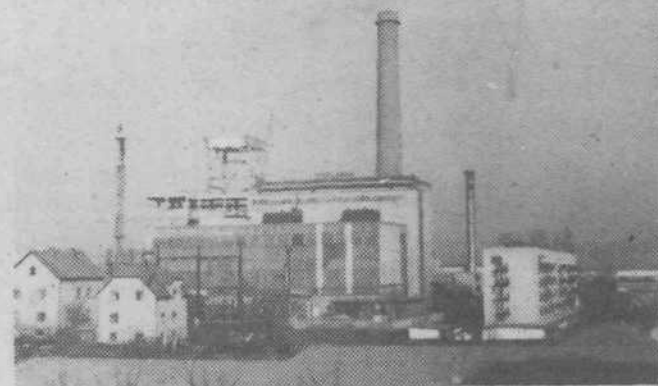
Da bi omogočili večje izobraževanje

in zaposlovanje mladih, IS SRS priporoča, naj se vsi ozdi pridružijo samoupravnim sporazumom o štipendiranju v občinah, povečalo naj bi se število kadrovskih štipendij in zagotovljena naj bi bila pripravniška mesta. Odpravljane naj bi bile vse oblike dopolnilnega in pogodbenega dela. IS SRS predlaga tudi delno subvencioniranje učbenikov za uvažanje usmerjenega izobraževanja in zavezuje občinske skupščine, da v skladu s svojimi pristojnostmi v osnovnem šolstvu pospešijo prizadevanja pri razširitvi knjižnic za izposojanje učbenikov, za racionalizacijo šolske prehrane in subvencioniranje prehrane otrok iz družin z najnižjimi dohodki. Pri stanarinah bodo v občinah v večji meri uveljavljali subvencioniranje.

Vsi ti predlogi pomenijo ohranjanje že dosežene socialne varnosti pri najbolj ogroženih kategorijah delavcev in občanov. Za njihovo izvedbo ocenjujejo, da je potrebno okoli 360 milijonov din. IS SRS je predlagal, da se v ta namen porabijo presežki samoupravnih interesnih skupnosti iz leta 1980.

Glede na predložene ukrepe IS SRS sodi, da ni potrebno spreminjati določil resolucije in dogovora o usmeritvi družbene usmeritve o razporejanju dohodka v letu 1981. IS SRS tudi ocenjuje, da je v letu 1980 delitev dohodka po zaključnem računu, razen redkih izjem, potekala v skladu z usmeritvami resolucije in dogovora, kar je odraz prizadevanj delavcev v združenem delu, da aktivno sodelujejo pri uveljavljanju politike ekonomske stabilizacije.

SLAVKA KERŽAN



Toplarna danes

# Težave Toplarne

Občani, ki stanujejo v bližini Toplarne, se že več let pritožujejo nad onesnaženostjo zraka s prašnimi delci. Zaradi padajočih delcev pepela ne morejo zračiti stanovanj in sušiti na prostem perila, imajo nenehno umazane avtomobile, onesnažena pa je tudi zelenjava na vrtovih.

Glavna vzroka tega onesnaženja sta predvsem premog, ki vsebuje tudi 100 odstotkov pepela več, kot je bilo predvideno ob vgrajevanju filterskih naprav, in pa elektro filteri, ki spustijo v zrak več trdnih delcev, kot je dovoljeno. Emisija trdnih delcev je tudi za 500 odstotkov večja od predvidene v načrtih. Pri zadnji meritvi, ki je bila napravljena 16. junija lani, je bilo ugotovljeno, da je v kubičnem metru dimne emisije 5070 miligramov pepela, medtem ko zakon dovoljuje le 150 miligramov na kubični meter.

Pritožbe občanov so torej upravičene. Tega se zavedajo tudi v Toplarni, zato so se že leta 1978 odločili za zamenjavo obstoječih filtrov z novimi. To pa bo mogoče le v okviru gradnje druge faze Toplarne. Vendar pa v tem trenutku še ni znano, od kje dobiti dovolj denarja za nadaljevanje naložbe.

# Delo je treba razumeti, ga znati in hoteti opravljati

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ob tem, ko smo opravljali te naloge, pa se nam je odkrivala še vrsta drugih vprašanj. Sodim, da je razvoj gospodarstva v občini tako pomemben, da bi temu področju morali v prihodnje nameniti več časa. S tem delom bi se moralo ukvarjati več strokovnjakov. To pa seveda zahteva kadrovske dopolnitve. S kakšnimi občutki zapuščate to delovno mesto?

Že ko sem nastopil to delo, sem povedal, da ga bom opravljal le eno mandatno obdobje. Vendar pa pridejo vmes druge stvari. Človek se naveže na sodelavce. V teh letih je bilo med nami kljub obilici dela in zato tudi številnim napetostim vedno vzdušje delovnega tovarištva.

Odhod na novo delovno mesto pa najbrž ne pomeni, da v občini ne boste več delovni?

Nikakor ne. V občini imam

delovno nalogo predsednika odbora za izgradnjo stanovanjske soseske Fužine, ki jo bom najbrž še opravljal. V krajevni skupnosti Zalog, kjer stanujem že 10 let, pa sem bil zadnja leta manj delaven, ker ni bilo časa. Pa tudi doma me je bilo bolj malo. Upam, da bo zdaj to bolje.

Ste potemtakem ta zadnja leta, ko ste bili predsednik izvršnega sveta, sploh imeli na voljo kaj prostega časa?

Znanci in prijatelji ti seveda svetujejo: bodi pameten in organiziraj si delo tako, da boš imel dovolj prostega časa. Toda to je težko. V teh štirih letih sem popolnoma zanečaril podiplomski študij. Tudi s športom se nisem utegnil ukvarjati, čeprav mi odbojka pomeni pol življenja.

Doma imam osem mesecev stari dvojčiči, ki jima žena pravi, ko odpiram vrata stanovanja: stric prihaja. Tako malo me namreč vidita doma. Rad hodim tudi peš na Janče, Trebeljevo, Grosuplje, sploh v okoliške vasi. Z mnogimi kmeti se poznam.

Ljudje mi včasih rečejo: zdaj vas pa že dolgo ni bilo tu naokrog.

Kakšne sposobnosti pa mora imeti po vašem mnenju človek za opravljanje funkcije, kot je na primer predsednik izvršnega sveta skupščine občine?

Nasploh je več ljudi primernih za vodilne funkcije, kot mislimo. Treba jim je le omogočiti, da poskusijo. Vedno pravim, da je treba delo razumeti, ga znati in predvsem tudi hoteti opravljati. Zdaj se dogaja, da so nekateri mladi brez dela. Tega v našem sistemu ne bi smelo biti. Odgovornost družbe do mlajše generacije je, da jo vključi v ustvarjalno delo. In če kje čutim odgovornost, jo tu, ker mislim, da bi na tem področju lahko napravili več.

Zakaj ste pravzaprav odklonili, da bi bili še enkrat predsednik izvršnega sveta?

Ta štiri leta in nekaj več je bila dovolj dolga doba, da se človek lahko, kot pravimo, spet vrne na zemljo. Če dolgo opravljate razne funkcije, si ne pridobivate novega znanja, trošiš tistega, ki ga imaš, pa tudi marsikaj pozabiš. Zato se je treba spet učiti, nalagati, da potem lahko jemlješ.

DARJA JUVAN

## ● V SGP ZIDAR KOČEVJE – TOZD GRADBENI SEKTOR LJUBLJANA SE JE ZAČEL STEČAJNI POSTOPEK

Skupščina občine Ljubljana Moste-Polje je dne 10. 12. 1980 na seji zbora združenega dela in istega dne na seji zbora krajevnih skupnosti sprejela sklep o začasnem ukrepu družbenega varstva v SGP Zidar Kočevje, tozid Gradbeni sektor Ljubljana. Ugotovljeno je bilo, da je ta tozid hudo oškodoval družbene interese s tem, da je kršil določila 3. in 6. točke 620. člena zakona o združenem delu.

Z uvedbo ukrepov začasnega družbenega varstva je bil odstavljen individualni poslovodni organ, začasno so bile omejene nekatere pristojnosti delavskega sveta pri določanju poslovne politike in ukrepov za izvajanje poslovne politike, pri odločanju o najetju kreditov v zvezi s tekočim poslovanjem, začasno je bilo omejeno izvrševanje samoupravnih pravic delavcev v komisiji za delovna razmerja.

Skupščina občine Ljubljana Moste-Polje je sprejela omenjeni sklep na predlog družbenega pravobranilca samoupravljanja Ljubljana. Pred izdajo tega predloga je družbeni pravobranilec samoupravljanja ugotovil, da omenjeni tozid že tretje leto posluje z izgubo, ki je zadnje leto skokovito narasla na 32.638.406,75 din.

Eden prvih vzrokov za tako veliko izgubo in njeno neprekinjeno rast vse od 1. 1978 dalje je bil predvsem neurejeno poslovanje v tozdu. Izkazano je že v tem, da na gradbiščih niso vodili gradbenih knjig ali pa so jih vodili malomarno, s čimer je bil kršen zakon o gradnji investicijskih objektov. Zato ni mogoče ugotovljati porabe materiala, produktivnosti, izrabe delovnega časa in drugo.

Posledica te neurejenosti in opustitev trimesečnih planov kot primerjave z letnim gospodarskim načrtom so se kazale tudi v zamudah pri obračunavanju in potrjevanju situacij in realizacije kakor tudi v nekontroliranem gibanju osebnih dohodkov. Rok za dokončanje objektov so bili prekoračeni, čemur je sledil izpad realizacije. Vzroki zamud so bili predvsem v neodgovornem in nediscipliniranem delu, slabi organizaciji dela, počasnem odpravljanju napak na objektih in opuščanju kontrol, angažiranju zasebnih obrtnikov — kooperantov in nekontroliranem delu v podaljšanem delovnem času.

Samoupravni organi so sicer sprejemali sklepe in ukrepe za izboljšanje stanja in izvajanje sanacijskega programa, vendar kontrole med realizacijo teh sklepov ni bilo.

Začasni kolektivni poslovodni organ je že 11. 12. 1980 prevzel svojo dolžnost. Spoznal je težko stanje in veliko anarhijo. Dokumentacija po gradbiščih je bila neažurirana, vrsta objektov je bila napol dokončanih. Pretežna večina proizvodnih delavcev je bila brez dela, razvidna je bila popolna nelikvidnost, prevzeta niso bila nobena nova dela — in še to sredi hude zime. V zadnjem letu je zapustilo delo prek sto delavcev, tj. polovica vseh! Zato se je začasni kolektivni poslovodni organ najprej lotil odprave teh pomanjkljivosti in po analizi spoznal:

1. Izgube nista sposobna pokriti niti tozid sam niti ne celotna delovna organizacija. S sedanjo kadrovskega zasledbo in obstoječimi materialnimi možnostmi tozid ni sposoben prevzamei novih del — toliko manj ob problemu, da so investicije nasploh močno zmanjšane in je pridobivanje novih del oteženo.

2. Pri poskusu ugotavljanja sanacijskih možnosti v okviru lastne delovne organizacije, s pripojitvijo k neki drugi delovni organizaciji iz lastnih in skupnih rezerv ter najetja sanacijskega kredita je začasni kolektivni poslovodni organ prišel do zaključka, da sanacija ni možna, da sta bila doslej dva sanacijska programa neuspešna in da so motnje v poslovanju tako obsežne, da je v danih razmerah edini izhod v uvedbi stečajnega postopka, ki bo omogočil dokončanje nezaključenih del in poravnavo z upniki.

To ugotovitev je sprejel tudi izvršni svet naše občinske skupščine, le-ta pa je na svoji zadnji seji ugotovila, da se je stečajni postopek v tozdu Gradbeni sektor Ljubljana začel.

S. E.

## ● V INDUSTRIJSKI CONI MP — 3 RASTE NOVA GRADISOVA

# Tovarna gradbene opreme in strojev

Začetki lastne proizvodnje gradbene opreme in strojev segajo v Gradisu že na začetek obstoja delovne organizacije. Takoj po vojni so z lastno sposobnostjo in iznajdljivostjo reševali pomanjkanje gradbene opreme. Sedaj to področje pokriva dva tozda — Kovinski obrati Maribor in Ljubljana. Slednji so se odločili, da bodo z gradnjo nove tovarne gradbene opreme in strojev tržišču zagotovili sodoben program, ki bo še v večji meri zadovoljil bodoče zahteve in potrebe gradbeništvu doma in v tujini.

Novo tovarno gradnjo v industrijski coni MP — 3. Proizvodni program nove tovarne obsega opremo in stroje za pripravo, transport in vgrajevanje betona. Tako bodo Kovinski obrati Maribor in Ljubljana, slednji pa v proizvodni proces vpeljali sodobno tehnologijo.

Tovarno bodo gradili po fazah. V prvi fazi bo zgrajenih 12.500 kvadratnih metrov proizvodnih površin.

Ko bodo začeli s proizvodnjo v tem delu tovarne (to bo leta 1982), se bo fizični obseg proizvodnje povečal 2,4-krat.

Doslej je Gradis s svojo opremo oskrboval 41 % jugoslovanskega tržišča, vendar ni mogel zadovoljiti vseh potreb. Z novo tovarno se bo ta odstotek nekoliko povečal, a pomembnejše je dejstvo, da bodo osnovni proizvodni program razširili

z novimi proizvodi in da bodo več svoje opreme izvažali.

V končni fazi bo nova tovarna imela površino 28.000 kvadratnih metrov in bo tudi proizvodnja precej večja v primerjavi s prvo fazo. Ko govorimo o novem programu, je pomembno povedati, da bodo v Gradisu posebno pozornost posvetili elektroni in avtomatizaciji v gradbeništvu. Zato že v prvi fazi načrtujejo razvojno tehnološki center, čigar poglavna naloga bo dopolnjevanje obstoječe in uvajanje nove tehnologije, ob istočasnem razvoju pripadajoče opreme.

Gradisova investicija je usklajena z gradbeništvom Slovenije in je sestavni del srednjeročnega plana razvoja industrije Ljubljane. Predračunska vrednost investicije je 556 milijonov dinarjev, a realizirana bo z lastnimi sredstvi tozda Kovinski obrati, z združenimi sredstvi vseh 17 Gradisovih tozdo in z združenimi sredstvi zunanjih sovlagateljev. Gradis bo v novo tovarno vložil 62 % vrednosti investicije, zunanji sovlagatelji 20 %, krediti banke pa bodo znašali 38 % vrednosti celotne investicije.

Naj še omenimo, da je investicija po oceni bankirjev ena najboljših, saj ima vse elemente, ki jih zahteva letošnji in srednjeročni stabilizacijski razvojni program.

C. PAVLIN

## IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Predstavnštva ljubljanske Metalke so v prvih dveh letošnjih mesecih presegla lanskoletni izvoz za 100 %. Tako so delovnim organizacijam, katerih proizvode prodajajo na tujem trgu, pomagala ustvariti precej deviznih sredstev. Taki rezultati so vse presenetil, čeprav so si za letos zadali precej smeje izvozne naloge. Že lani so načrtovani izvoz presegli za 47 % in na tem uspehu so načrtovali tudi letošnjo dejavnost — čeprav se zavedajo, da bodo plan dosegli le s težavo, ker so cene barvaste metalurgije, ki predstavlja precejšen izvoz Metalke, v zadnjem času na svetovnem trgu močno padle. Glavni proizvajalci blaga, ki ga Metalka prodaja prek naših meja, so mariborska livarna, Gorenje, škofjeloški LTH in drugi.

Zgleden primer prenašanja lastnega znanja, pridobljenega na področju temeljnih raziskav, v industrijsko proizvodno prakso, je mogoče zaslediti v laboratoriju za kemijo inštituta Jozefa Štefana. V tem laboratoriju preučujejo lastnosti visokotemperaturnih

keramičnih materialov. Poleg temeljnih raziskav opravljajo strokovnjaki inštituta sami ali v sodelovanju s strokovnjaki Iskre celo vrsto raziskav, potrebnih za uporabo rezultatov osnovnih raziskav v praksi. Keramika je danes podlaga za množico sodobnih električnih komponent, zato mora imeti točno predpisane lastnosti.

V zadnjih letih se vse bolj zavedamo velikega bogastva v industrijskih odpadnih surovinah in gospodinjstvih odpadkih ter pomena njih zbiranja in predelave za ponovno uporabo. Zato ni slučaj, da je Dinos prvi v Jugoslaviji uvedel nove oblike zbiranja koristnih odpadkov z uporabo kontejnerskega sistema. V tem srednjeročnem obdobju namerava Dinos zgraditi v Ljubljani predelovalni center s sodobnimi napravami za predelavo odpadnega papirja, odsluženih avtomobilov in bele tehnike. Leta 1964 je Dinos zbral in predelal v surovine 75.000 ton koristnih odpadkov, lani pa že 173.000 ton.

C. P.



Gradbišče nove Gradisove tovarne gradbene opreme in strojev v industrijski coni MP — 3 (Foto: C. PAVLIN)